

## **GLOBLNE USŁUGI SPEDYCYJNE FIRMY CHR WARUNKI OGÓLNE**

### **Punkt 1. Postanowienia ogólne**

1.1 Niniejsze warunki dotyczące Globalnych Usług Spedycyjnych („Warunki ogólne”) mają zastosowanie w przypadku wszelkich złożonych ofert oraz umów zawartych przez CH Robinson Europe BV w imieniu własnym i/lub w imieniu swoich oddziałów i/lub spółek zależnych, wszystkich w dalszej części zwanych indywidualnie lub łącznie „CHR” - oferty oraz umowy, o których mowa wyżej związane są ze świadczeniem morskich i/lub lotniczych usług spedycyjnych, morskich i/lub lotniczych międzynarodowych usług transportowych, jak również stowarzyszonych i wspomagających transport naziemny związany z wymienionymi usługami spedycyjnymi i/lub usługami transportu międzynarodowego oraz z wszelkimi prawnymi i faktycznymi czynnościami podejmowanymi w ramach realizacji wyżej wymienionych działań lub związanych z nimi. Niniejsze Warunki Ogólne mają również odpowiednie zastosowanie w sytuacjach, gdy jedno z zagranicznych biur CHR traktowane jest w większym stopniu jako jednostka pobierająca prowizję niż jako CHR.

1.2 Za wyjątkiem przypadków, co do których strony w formie pisemnej uzgodniły wyraźnie inaczej, stosowanie warunków ogólnych określonych przez klienta jest wykluczone.

1.3 Stwierdzenie nieważności lub unieważnienia jakichkolwiek postanowień zawartych w niniejszych Warunkach Ogólnych nie ma wpływu na ważność pozostałych postanowień.

1.4 Żadne z ofert złożonych przez CHR nie mają charakteru zobowiązującego oraz ich odwołanie nie podlega żadnym określonym formom, nawet w przypadku ich wcześniejszej akceptacji przez klienta. Jednak w przypadku, gdy CHR zdecyduje się na odwołanie oferty uprzednio zaakceptowanej przez klienta, zobowiązany jest on do natychmiastowego poinformowania o tym fakcie.

1.5 Wszelkie zmiany lub uzupełnienia do wydanych dyspozycji są wiążące dla CHR jedynie w przypadkach, w których rzeczone zmiany lub uzupełnienia zostały przez niego potwierdzone w formie pisemnej.

1.6 Z zastrzeżeniem Punktu 1.7 wymaga się, aby wszelkie umowy zawierane pomiędzy CHR oraz jego klientami dotyczące transportu towarów były umowami spedycji, w których CHR w roli spedytora zobowiązany jest do zawarcia jednej lub więcej umów na przewóz towarów w imieniu swojego klienta, tak aby umożliwić przewóz towarów przez klienta.

1.7 Tylko w przypadku, gdy CHR wystawi list przewozowy CHRistal Lines na transport morski wraz z towarzyszącym dokumentem „Warunki CHRistal Lines”, w którego liście przewozowym CHR został wskazany jako przewoźnik, CHR działa jako armator wirtualny lub – w przypadku gdy CHR wystawi list przewozowy na transport drogą powietrzną wraz z towarzyszącym dokumentem „Warunki IATA”, w którego liście przewozowym CHR został wskazany jako przewoźnik – CHR działa jako pośredni przewoźnik towarów drogą powietrzną.

### **Punkt 2. Stosowanie innych warunków (Holenderskie Warunki Spedycyjne, Warunki CHRistal Lines, Warunki IATA).**

2.1 Za wyjątkiem przypadków, w których nastąpi odstępstwo od Ogólnych Warunków lub jeśli zostanie to wyraźnie określone, w niniejszej umowie zastosowanie mają Holenderskie Warunki Spedycyjne [*Nederlandse Expeditievoorwaarden*] z wyłączeniem klauzuli arbitrażowej (Artykuł 23) w przypadku wszelkich usług świadczonych przez CHR, nawet w przypadku, gdy usługi te wykonywane są na zlecenie transportowe z wyłączeniem sytuacji, gdy zastosowanie mają zapisy Punktu 1.7. Niniejsze Warunki Spedycyjne stanowią załącznik do Ogólnych Warunków CHR jako Załącznik 1.

2.2 W przypadkach, gdy CHR działa zgodnie z Punktem 1.7 jako armator wirtualny i wystawia list przewozowy CHRistal Lines na transport drogą morską oraz towarzyszący dokument z warunkami świadczenia usług („Warunki CHRistal Lines”), zastosowanie wtedy mają warunki CHRistal Lines. Warunki CHRistal Lines zawierają klauzulę dotyczącą jurysdykcji stwierdzającą, że wszelkie procesy prawne wynikające lub związane z przewozami towarów świadczonymi na mocy listu przewozowego CHRistal rozpatrywane będą na terytorium Stanów Zjednoczonych przez Sąd Okręgowy Stanu Minnesota.

2.3 W przypadkach, gdy CHR działa zgodnie z Punktem 1.7 jako pośredni przewoźnik drogą powietrzną i wystawia list przewozowy na transport drogą powietrzną oraz towarzyszący dokument z warunkami świadczenia usług IATA („Warunki IATA”), zastosowanie wtedy mają warunki IATA.

2.4 Holenderskie Warunki Spedycyjne oraz – tam, gdzie ma to zastosowanie – Warunki CHRistal Lines oraz Warunki IATA uważa się za integralną część niniejszych Warunków Ogólnych.

### **Punkt 3. Realizacja Umowy**

CHR ma pełne prawo do określenia metody, według której nastąpi realizacja przedstawionych mu dyspozycji, za wyjątkiem sytuacji, w których zaakceptował on w tej kwestii określone dyspozycje od klienta. W miarę możliwości CHR weźmie pod uwagę życzenia klienta w odniesieniu do daty, czasu oraz trwania świadczonych usług, jednak nie jest zobowiązany do zapewnienia jakichkolwiek gwarancji w tym zakresie.

### **Punkt 4. Obowiązki wynikające dla klienta**

4.1 Niezależnie od obowiązków ciążących na kliencie w kwestii realizacji zawartej umowy, które ciążą na nim z mocy prawa, określonych konwencji i traktatów lub na mocy Holenderskich Warunków Spedycyjnych lub pozostałych zawartych umów, niniejsze obowiązki mają zastosowanie szczególnie w odniesieniu do kwestii udzielania informacji oraz dokumentacji i pakowania towarów zleconych do przewozu.

4.2 Klient zobowiązany jest do terminowego dostarczenia firmie CHR pisemnych informacji dotyczących towarów oraz ich obsługi, które według klienta stanowią lub mogą stanowić ważne informacje dla przewoźnika, w szczególności włączając w to wagę oraz wymiary rzeczonych towarów. Klient zobowiązany jest do zagwarantowania poprawności dostarczonych przez siebie informacji.

4.3 Klient zobowiązany jest do zagwarantowania dostępu do wszelkich koniecznych dokumentów mających związek z realizacją określonych dyspozycji, za wyjątkiem sytuacji, co do których uzgodniono, że stroną odpowiedzialną za dostarczenie rzeczonych dokumentów jest CHR. Klient zobowiązany jest również do zagwarantowania poprawności oraz kompletności dokumentacji, o której mowa powyżej.

4.4 Mając na uwadze planowany sposób transportu oraz obsługi, klient zobowiązany jest do zapewnienia poprawnego oraz właściwego zapakowania towarów.

4.5 Klient zobowiązany jest do zapewnienia, że towary, które mają zostać przewiezione są gotowe do załadunku oraz że zostaną załadowane w uzgodnionym czasie i miejscu. W przypadku, gdy nie uzgodniono określonego czasu załadunku, klient zobowiązany jest do przeprowadzenia operacji załadunku tak szybko, jak jest to możliwe, jednak nie później niż dwie godziny po przyjeździe środków transportu, o których mowa.

4.6 Jeśli stwierdzone zostanie uszkodzenie bądź utrata przewożonych towarów po ich dostarczeniu lub jeśli w ogóle nie doszło do ich dostawy, klient zobowiązany jest do poinformowania o tym fakcie CHR tak szybko, jak to możliwe oraz zobowiązany jest do wysłania CHR dokumentów potwierdzających wartość uszkodzonych lub

utraconych towarów w czasie określonym w Warunkach CHRistal Lines oraz Warunkach IATA, w zależności od wymogów lub – jeśli żadne z wymienionych warunków nie mają zastosowania – w ciągu trzech miesięcy od daty, kiedy przedmiotowe uszkodzenie lub utrata zostały stwierdzone.

4.7 Dodatkowo klient zobowiązany jest do zabezpieczenia i zwolnienia CHR z odpowiedzialności względem wszelkich roszczeń jakiegokolwiek natury ze strony osób prawnych jak i fizycznych, dotyczących aktualnej wersji:

- Rozporządzenia (WE) Nr 1907/2006 z dnia 18 grudnia 2006 w sprawie rejestracji, oceny, wydawania zezwoleń i stosownych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH);
- Rozporządzenie (WE) Nr 1272 / 2008 z dnia 16 grudnia 2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin.
- Ustawa o podatkach od wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne (zobowiązania podwykonawców) [*Wet Ketenaansprakelijkheid*];
- Ustawa o podstawie podatku środowiskowego, [*Wet belastingen op milieugrondslag*];
- lub pokrewne przepisy i ustawy.

## **Punkt 5 Prawo odmowy**

5.1 CHR zastrzega sobie prawo do wypowiedzenia umowy w przypadkach , gdy:

a) przewóz towarów, którego dotyczy umowa jest zabroniony przez prawo lub przepisy obowiązujące w kraju wysyłki, kraju docelowym lub każdym innym kraju, przez który towar będzie przesyłany.

b) klient nie wywiązuje się ze zobowiązań dotyczących płatności wynikających z innych umów z CHR;

c) informacje dotyczące wagi i/lub wymiarów są niepoprawne, w wyniku czego zaplanowana metoda przewozu (włączając w to użycie pojazdów i/lub innego przeznaczonego do tego sprzętu) i/lub obsługi nie jest możliwa lub dozwolona.

d) CHR ma inne ważne powody, aby wypowiedzieć umowę, o której mowa.

## **Punkt 6. Substancje niebezpieczne**

6.1 Niezależnie od postanowień zawartych w Punkcie 4, klient jest również zobowiązany, w odniesieniu do substancji niebezpiecznych, do dostarczenia w formie pisemnej specyfikacji przepisów, których należy przestrzegać zgodnie z obowiązującymi ustawami i/lub przepisami. Pod pojęciem substancji niebezpiecznych należy rozumieć substancje, o których wiadomo, że posiadają właściwości, które stanowią określone zagrożenie, które może mieć poważny wpływ na ludzi lub towary, włączając w to, w każdym przypadku, substancje wybuchowe, łatwopalne, utleniające się lub toksyczne.

6.2 Niezależnie od postanowień zawartych w Punkcie 5, CHR zastrzega sobie prawo do odmowy wykonania dyspozycji przez siebie zaakceptowanej, która dotyczy przewozu substancji niebezpiecznych w przypadkach, gdy CHR posiada uzasadnione powody, aby tak postąpić w związku z charakterem substancji, o której mowa lub - w zależności od wybranej trasy i/lub uzgodnionego celu ich transportu – do pobrania opłaty od przewozu niebezpiecznych substancji w przypadkach, gdy przewoźnik zaznaczył, że w celu wykonania usługi transportowej opłata taka zostanie nałożona na CHR.

## **Punkt 7. Formalności celne**

Za wyjątkiem przypadków, gdy uzgodniono inaczej na piśmie, klient ponosi odpowiedzialność za wszelkie istotne formalności związane z odprawą celną oraz zobowiązany jest, aby zagwarantować wypełnienie rzeczonych formalności.

CHR nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek roszczenia wynikające lub związane z przeprowadzeniem wspomnianych formalności celnych, a klient zobowiązany jest do zabezpieczenia i zwolnienia CHR od odpowiedzialności względem wszelkich roszczeń ze strony osób trzecich, które związane są z przeprowadzeniem formalności celnych.

## **Punkt 8. Przechowywanie kontenerów i/lub przestój**

Klient każdorazowo ponosi odpowiedzialność za wszelkie opłaty związane przestojem i/lub przechowywaniem kontenerów używanych przez klienta do świadczenia usług, jak również klient zobowiązany jest do zabezpieczenia i zwolnienia CHR z odpowiedzialności względem wszelkich roszczeń ze strony osób trzecich, które mają związek z przechowywaniem i/lub przestojem kontenerów.

## **Punkt 9. Odpowiedzialność**

9.1 Holenderskie Warunki Spedycyjne oraz Artykuł 11 rzeczonych warunków, a w szczególności (Załącznik 1), ma zastosowanie w przypadku odpowiedzialności spoczywającej na CHR, o ile zastosowania nie mają Warunki CHRistal Lines lub Warunki IATA zgodnie z Punktem 1.7 oraz Punktem 2.3 . Ogólnych Warunków CHR.

Jedynie wówczas i o ile CHR nie jest w stanie z jakichkolwiek powodów powołać się na Holenderskie Warunki Spedycyjne, stosuje się poniższe zasady.

9.2 CHR nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek uszkodzenia, w tym (lecz nie wyłącznie) uszkodzenia towarów i/lub uszkodzenia spowodowane przez przewożone towary lub ich obsługę, za wyjątkiem sytuacji, kiedy klient udowodni, że uszkodzenia są wynikiem zaniechania ze strony zarządu lub kierownictwa CHR, które jest działaniem zamierzonym mającym na celu powstanie szkody lub wynikiem lekkomyślności oraz posiadając wiedzę, że działania takie prawdopodobnie będą skutkować uszkodzeniem. Jakakolwiek odpowiedzialność ze strony CHR w żadnym przypadku nigdy nie przekracza sumy 100.000 USD - za każde zdarzenie lub ich serię mających tę samą przyczynę. Pod pojęciem szkody należy również rozumieć wszelkie szkody poniesione przez osoby trzecie, względem których CHR ponosi odpowiedzialność za ich zadośćuczynienie i/lub szkody będące wynikiem śmierci lub uszkodzenia ciała, jak również wszelkie formy strat finansowych.

9.3 Klient zobowiązany jest do pokrycia strat CHR za wszelkie szkody poniesione przez CHR w trakcie świadczenia swoich usług, w tym (lecz nie wyłącznie) szkody spowodowane przez materiały lub towary dostarczone przez klienta dla CHR w celu realizacji umowy i/lub szkody będące wynikiem obsługi wspomnianych materiałów lub towarów, z wyjątkiem sytuacji, gdy szkoda była wynikiem zaniechania ze strony zarządu lub kierownictwa CHR, które jest działaniem zamierzonym, mającym na celu powstanie szkody lub wynikiem lekkomyślności oraz posiadając wiedzę, że działania takie prawdopodobnie będą skutkować uszkodzeniem. Pod pojęciem szkody należy również rozumieć wszelkie szkody poniesione przez osoby trzecie, względem których CHR ponosi odpowiedzialność za ich zadośćuczynienie; szkodę należy również rozumieć jako szkodę będącą wynikiem śmierci lub uszkodzenia ciała, jak również wszelkie formy strat finansowych.

9.4 CHR w żadnym przypadku nie ponosi odpowiedzialności za szkody wtórne i/lub niematerialne lub utratę zysków poniesionych przez klienta. Straty wynikające z przestojów jakichkolwiek środków transportu (pływający lub

kołowy) lub premie za pośpiech uważa się za straty wtórne; straty wynikające z przestoju i/lub przetrzymywania jakichkolwiek kontenerów również uważa się za straty wtórne.

9.5 Klient ponosi odpowiedzialność za zabezpieczenie i zwolnienie CHR z odpowiedzialności względem roszczeń ze strony osób trzecich związanych ze szkodami wynikającymi ze świadczonych przez CHR usług, z wyjątkiem sytuacji, gdy szkoda taka jest wynikiem zaniechania ze strony zarządu lub kierownictwa CHR, które jest działaniem zamierzonym mającym na celu powstanie szkody lub wynikiem lekkomyślności oraz posiadając wiedzę, że działania takie prawdopodobnie będą skutkować uszkodzeniem.

Klient każdorazowo zobowiązany jest do zabezpieczenia i zwolnienia CHR z odpowiedzialności względem roszczeń ze strony osób trzecich, które przekraczają sumę 100.000 USD - za każde zdarzenie lub ich serię mających tę samą przyczynę.

Pod pojęciem szkody należy również rozumieć wszelkie szkody poniesione przez osoby trzecie, względem których CHR ponosi odpowiedzialność za ich zadośćuczynienie; szkodę należy również rozumieć jako szkodę będącą wynikiem śmierci lub uszkodzenia ciała, jak również wszelkie formy strat finansowych.

9.6 W przypadku, gdyby pracownicy CHR i/lub podwykonawcy, z których usług korzysta CHR w celu realizacji umowy mieli ponosić odpowiedzialność, to osoby takie mają prawo powołać się na wszelkie ograniczenia i/lub zwolnienia z odpowiedzialności zawarte w Ogólnych Warunkach (włączając w to warunki przedstawione w Punkcie 2) lub wszelkie pozostałe zapisy umowne i statutowe.

9.7 Jedynie po dokonaniu uzgodnień przez obie strony w formie pisemnej, CHR może przyjąć odpowiedzialność wykraczającą poza zakres określony w Punkcie 9 pod warunkiem, że klient każdorazowo wyrazi zgodę na poniesienie względem CHR dodatkowych opłat. Szczegóły dotyczące dodatkowych opłat zostaną udostępnione po wystosowaniu takiej prośby przez klienta w formie pisemnej.

9.8 Wszelkie usługi świadczone bezinteresownie przez CHR są usługami, za które CHR nie ponosi jakiegokolwiek odpowiedzialności.

9.9 Przyjmuje się, że powierzchowna korozja, utlenianie, przebarwienia lub wszelkie podobne reakcje będące wynikiem wilgoci nie stanowią uszkodzenia, ale stanowią nieodłączny element charakterystyki określonych towarów, a potwierdzenie odbioru towarów w widocznym dobrym stanie nie jest jednoznaczne z tym, że reakcje korozji, utleniania, przebarwień oraz podobne nie istniały w momencie odbioru.

## **Punkt 10 Ceny**

Ceny ustala się na podstawie stawek obowiązujących w momencie zawierania umowy. W przypadku, gdy nastąpi wzrost jednego lub więcej czynników kosztowych i/lub wartość euro zmieni się w relacji do innych walut obcych i/lub nastąpi zmiana progów podatkowych, CHR przysługuje prawo do odpowiedniego podniesienia ceny pierwotnej.

## **Punkt 11 Płatności**

11.1 O ile nie uzgodniono inaczej na piśmie, CHR nie udziela klientowi kredytu, a płatność należy uiścić przed realizacją usług na konto wskazane przez CHR.

11.2 W przypadku, gdy klient nie dokona płatności w określonym czasie, będzie on uznany z mocy prawa za stronę niewywiązującą się ze zobowiązań bez konieczności wystosowania wezwania do zapłaty. Począwszy od dnia

następującego po dniu, w którym upłynął termin płatności, klient zostanie obciążony odsetkami wynoszącymi do 1,5% w skali miesięcznej od kwoty zadłużenia, przy czym niepełny miesiąc traktowany jest jako pełny.

11.3 W przypadku zalegania klienta z płatnościami oraz gdy otrzymał on pisemne wezwanie do zapłaty, wszelkie straty oraz koszty poniesione w związku z ich ściągnięciem stanowią również takie zaległości, zarówno dochodzone na drodze sądowej jak i pozasądowej. Pozasądowy koszt windykacji należności ustalony zostaje na poziomie 15% sumy pierwotnej, jednak nie mniej niż 150 euro.

11.4 Za wyjątkiem przypadków, w których następuje odstępstwo od tego w Punkcie 11, zastosowanie ma w całości Artykuł 17 oraz Artykuł 18 Holenderskich Warunków Spedycyjnych

## **Punkt 12 Reklamacje**

12.1 Wszelkie reklamacje dotyczące świadczonych przez CHR usług należy zgłaszać w formie pisemnej do Centralnego Departamentu Reklamacji i Jakości pod adresem Teleportboulevard 120, 1043 EJ Amsterdam, Holandia lub przesłać faksem na numer 31 20 301 0599.

12.2 Złożenie reklamacji w żadnym wypadku nie zwalnia klienta z obowiązku zapłaty.

## **Punkt 13 Obowiązujące prawo oraz sąd właściwy**

13.1 Stosunek prawny pomiędzy CHR oraz klientem podlega prawu holenderskiemu.

13.2 W przypadku odstępstw od postanowień zawartych w Artykule 23 Holenderskich Warunków Spedycyjnych, wszelkie spory wynikające oraz związane z niniejszą umową (jego realizacją) lub późniejszymi umowami związanymi z umową pierwotną lub umowami zawartymi z wszelkich innych powodów, z wyłączeniem procedury odwoławczej, będą rozstrzygane wyłącznie przez właściwy sąd w Rotterdamie.

[KONIEC WARUNKÓW OGÓLNYCH]

## **Załącznik 1. do Ogólnych Warunków CHR**

<b>OGÓLNE FENEX</b>	<b>WARUNKI (Holenderskie</b>	<b>HOLENDERSKICH</b>	<b>WARUNKÓW</b>	<b>SPEDYCYJNYCH</b>
złożone	w	<b>Izba</b>	<b>Spedycji</b>	<b>i</b>
Arnhem, Breda i Rotterdam dnia 1 lipca 2004	Sekretariacie	Sądu	Okręgowego	w
				<b>Logistyki)</b> Amsterdamie

### **Artykuł 1.**

1. Niniejsze ogólne warunki mają zastosowanie w przypadku wszelkich form świadczenia usług przez spedytora. W ramach niniejszych ogólnych warunków pod pojęciem spedytora nie można rozumieć wyłącznie spedytora w znaczeniu przedstawionym w Księdze 8 Holenderskiego Kodeksu Cywilnego. Stroną składającą zamówienie u spedytora dotyczące przeprowadzenia określonych operacji oraz czynności uważana jest za zleceniodawcę spedytora, niezależnie od uzgodnionego sposobu płatności.

2. W odniesieniu do operacji oraz działań, takich jak te wykonywane m.in. przez maklerów okrętowych, robotników portowych, przewoźników, agentów ubezpieczeniowych, firmy nadzorujące oraz związanych z

magazynowaniem itp., które prowadzone są przez spedytora, to warunki zwyczajowe lub ściśle określone dla danej profesji, które mają zastosowanie, stosuje się również tutaj.

3. Spedytorowi przysługuje prawo do zgłoszenia w dowolnej chwili obowiązujących zapisów z warunków określonych przez osoby trzecie, z którymi zawarł on umowę na wykonanie zleconych mu zadań.

4. Spedytor posiada prawo do zawierania umów zlecenia i/lub wszelkich prac związanych z powyższym, a prowadzonych przez osoby trzecie lub podwykonawców osób trzecich. O ile osoby trzecie, o których mowa, lub ich podwykonawcy ponoszą ustawową odpowiedzialność względem zleceniodawcy spedytora, to w ich imieniu zastrzega się, że podczas wykonywania wszelkich prac na zlecenie spedytora muszą być traktowani jakby wykonywali pracę wyłącznie na usługi spedytorów. Wszelkie zapisy (między innymi) dotyczące braku odpowiedzialności oraz ograniczenia odpowiedzialności, jak również dotyczące zwolnienia z odpowiedzialności spedytora opisane w niniejszym dokumencie mają zastosowanie w przypadku takich osób.

5. Dyspozycje dotyczące dostawy z płatnością przy odbiorze, na czek bankierski itp. uważa się za pracę spedycyjną.

## **Artykuł 2.**

1. Wszelkie dokonane przez spedytora wyceny nie są dla niego wiążące.

2. Wszystkie podane oraz uzgodnione ceny muszą odpowiadać stawkom, płacom, kosztom pochodnym ubezpieczeń społecznym i/lub innym przepisom prawa, frachtu oraz kursu wymiany obowiązujących w momencie wyceny lub zawarcia umowy.

3. W przypadku zmiany któregośkolwiek z wyżej wymienionych czynników, podana lub uzgodniona cena również ulega zmianie zgodnie nimi oraz z mocą wsteczną do okresu, w którym zmiana taka nastąpiła. Spedytor zobowiązany jest do przedstawienia dowodu zaistnienia takiej zmiany lub zmian.

## **Artykuł 3.**

1. W przypadku, gdy spedytor pobiera opłaty na bazie stawek *all-in* lub stawek ryczałtowych, w zależności od okoliczności, przyjmuje się, że stawki te zawierają wszelkie koszty, które podczas normalnej procedury obsługi zlecenia ponosi spedytor.

2. O ile nie postanowiono inaczej, stawki *all-in* oraz stawki ryczałtowe w żadnym przypadku nie obejmują: ceł, podatków i opłat, opłat konsularnych oraz opłat za wydanie zaświadczeń, kosztów przygotowania gwarancji bankowych i składek ubezpieczeniowych.

3. W przypadku prac o szczególnym charakterze, prac niestandardowych lub wymagających poświęcenia dużej ilości czasu, każdorazowo możliwe jest pobranie dodatkowej opłaty, która jest uzasadniona.

## **Artykuł 4.**

1. W przypadku gdy czas załadunku i/lub rozładunku jest nieodpowiedni - bez względu na przyczynę - wszelkie koszty wynikające z tego faktu, takie jak przestój, itp., ponoszone są przez zleceniodawcę, nawet jeśli spedytor bez protestu przyjął list przewozowy i/lub umowę czarterową, z których wynikają dodatkowe koszty.

2. Wydatki o szczególnym charakterze oraz wyższe opłaty, które wynikają z wszelkich zapisów w dokumentacji przewozowej, a powstające podczas załadunku lub rozładunku towarów wieczorem, nocą, w soboty lub niedziele oraz w święta, nie mogą zawierać się w ustalonych cenach, o ile nie zostanie to szczegółowo określone.

#### **Artykuł 5.**

1. Wszelkiego rodzaju ubezpieczenia muszą zostać przygotowane zgodnie ze szczegółowymi instrukcjami przedstawionymi na piśmie na koszt zleceniodawcy. Ryzyko objęte ubezpieczeniem musi zostać jasno określone. Samo oświadczenie o wartości jest niewystarczające.

2. W przypadku, gdy spedytor we własnym imieniu wykupił jakiekolwiek ubezpieczenie, to jest on zobowiązany - na żądanie - jedynie do przekazania swoich roszczeń względem ubezpieczyciela do swojego zleceniodawcy.

3. Spedytor nie ponosi odpowiedzialności względem wyboru ubezpieczyciela oraz jego wypłacalności.

4. W przypadku, gdy spedytor korzysta z bomów ładunkowych lub innego podobnego sprzętu do realizacji swoich zleceń, przysługuje mu prawo do wykupienia ubezpieczenia na koszt zleceniodawcy w celu zabezpieczenia ryzyka spedytora wynikającego z użytkowania takiego sprzętu.

#### **Artykuł 6.**

1. O ile nie uzgodniono inaczej na piśmie, dostarczenie spedytorowi dokumentacji wymaganej przy formalnościach celnych oznacza polecenie przeprowadzenia takich formalności.

#### **Artykuł 7.**

1. W przypadku, gdy zleceniodawca nie przedstawił żadnych określonych dyspozycji towarzyszących zleceniu, sposób oraz trasa przejazdu leży w gestii spedytora oraz spedytor może w każdym momencie przyjąć dokumenty zwyczajowo używane przez firmy, z którymi zawiera umowy w celu realizacji swoich zleceń.

#### **Artykuł 8.**

1. Zleceniodawca zobowiązany jest do zagwarantowania dostawy towarów w uzgodnionym czasie oraz miejscu.

2. Zleceniodawca zobowiązany jest do zagwarantowania, że wszelkie dokumenty wymagane do odbioru oraz wysyłki jak również dyspozycje, znajdują się w posiadaniu spedytora w odpowiednim czasie.

3. Na spedytorze nie ciąży obowiązek, lecz przysługuje mu prawo do zbadania, czy przedstawione mu specyfikacje są poprawne i kompletne.

4. W przypadku braku dokumentów, na spedytorze nie ciąży obowiązek do ich odbioru na podstawie gwarancji. W przypadku, gdy spedytor dostarczy gwarancję, zostanie on zabezpieczony przez swojego zleceniodawcę przed wszelkimi konsekwencjami.



## **Artykuł 9.**

1. Wszelkie operacje takie jak inspekcja, pobieranie próbek, tarowanie, liczenie, ważenie itp., jak również odbiór towarów, które podgalażą ocenie przez eksperta wyznaczonego przez sąd, muszą odbywać się jedynie według określonych przez zleceniodawcę instrukcji oraz po zwrocie poniesionych na nie kosztów .

2. Niemniej jednak, spedytorowi przysługuje prawo, lecz nie obowiązek, według własnego uznania oraz na koszt i ryzyko swojego zleceniodawcy do podjęcia wszelkich działań, które uzna za konieczne w interesie zleceniodawcy.

3. Spedytor nie ma prawa występować jako ekspert. W żaden sposób nie ciąży na nim odpowiedzialność odnośnie powiadomienia dotyczącego stanu, charakteru oraz jakości towarów. Na spedytorze nie ciąży również jakakolwiek odpowiedzialność względem zapewnienia, że dostarczone towary odpowiadają próbkom.

## **Artykuł 10.**

1. Dodanie słowa „w przybliżeniu” pozwala zleceniodawcy na możliwość dostarczenia mniej lub więcej o 2,5% .

## **Artykuł 11.**

1. Kosztem oraz ryzykiem wszelkich operacji i działań obciążony jest zleceniodawca.

2. Bez uszczerbku dla postanowień zawartych a Artykule 16, na spedytorze nie ciąży odpowiedzialność za jakiegokolwiek uszkodzenia, chyba że zleceniodawca udowodni, że szkoda została spowodowana przez błąd lub zaniedbanie ze strony spedytora lub jego pracowników.

3. Odpowiedzialność spedytora we wszystkich przypadkach ograniczona jest do sumy 10.000 SDR za każde zdarzenie bądź serię zdarzeń z taką samą przyczyną powstania szkody przy założeniu, że w przypadku powstania szkody, utraty wartości lub utraty towarów będących przedmiotem zamówienia, odpowiedzialność z tego tytułu ograniczona jest do 4 SDR za każdy kilogram uszkodzonej lub utraconej wagi brutto danego towaru, co maksymalnie daje sumę 4.000 SDR za przesyłkę.

4. Straty, które zostaną wyrównane przez spedytora nigdy nie mogą przewyższyć wartości towarów określonych na fakturze, co musi zostać udokumentowane przez zleceniodawcę. W przypadku braku dostarczenia takiego dowodu zastosowanie ma wartość rynkowa - udokumentowana przez zleceniodawcę - aktualna w momencie powstania szkody. Spedytor nie ponosi odpowiedzialności za utratę zysków, straty wtórne, ból oraz cierpienie.

5. Jeśli podczas wykonywania zlecenia wystąpi szkoda, za którą spedytor nie ponosi odpowiedzialności, spedytor zobowiązany jest do podjęcia wysiłków mających na celu pokrycie strat zleceniodawcy przez stronę, która jest za nie odpowiedzialna.

Spedytor jest uprawniony do obciążenia zleceniodawcy wszelkimi kosztami, które zostały poniesione w związku z powyższym. Jeśli jest to wymagane, spedytor zrzeka się na korzyść swojego zleceniodawcy wszelkich roszczeń względem osób trzecich zaangażowanych przez niego w realizację zamówienia.

6. Zleceniodawca odpowiada względem spedytora za wszelkie szkody wynikające z (charakterystyki) towaru oraz jego opakowania; nieprawidłowości, niedokładności lub niekompletności dyspozycji oraz danych, niedopełnienie obowiązku przekazania towarów lub niedokonanie tego w odpowiednim czasie oraz miejscu, jak również braku lub

nieterminowego dostarczenia dokumentów i/lub dyspozycji, jak również za ogólne błędy lub zaniedbania ze strony zleceniodawcy oraz ich pracowników i osób trzecich przez nich wezwanych lub zatrudnionych.

7. Zleceniodawca zobowiązany jest do zabezpieczenia spedytora względem wszelkich roszczeń ze strony osób trzecich, które związane są ze szkodami, o których mowa w poprzednim ustępie. Przez osoby trzecie rozumie się w tym przypadku pracowników zarówno spedytora, jak i zleceniodawcy.

8. Nawet w przypadkach, gdzie stawki *all-in* oraz stawki ryczałtowe, w zależności od okoliczności, zostały uzgodnione, to spedytor, który nie jest przewoźnikiem, jest – na podstawie niniejszych warunków – stroną odpowiedzialną, a nie przewoźnik.

#### **Artykuł 12.**

1. Za działanie siły wyższej należy uznać wszelkie okoliczności, których spedytor nie mógł uniknąć oraz konsekwencje, którym spedytor nie mógł zapobiec w racjonalny sposób.

#### **Artykuł 13.**

1. W przypadku wystąpienia siły wyższej, umowa pozostaje w mocy, jednak zobowiązania ciężące na spedytorze są zawieszane na okres trwania okoliczności będącej wynikiem działania siły wyższej.

2. Wszelkie dodatkowe koszty spowodowane wystąpieniem siły wyższej, takie jak opłaty za przewóz oraz składowanie, opłaty za wynajęcie placu lub magazynu, przestój jednostek pływających lub pojazdów ciężarowych, ubezpieczenia, koszty związane z przemieszczeniem, itp. ponoszone są przez zleceniodawcę oraz muszą zostać wypłacone spedytorowi na jego uprzednie życzenie.

#### **Artykuł 14.**

1. Samo stwierdzenie przez zleceniodawcę odnośnie czasu dostawy nie jest wiążące dla spedytora.

2. Spedytor nie gwarantuje czasów dostawy, o ile nie zostanie to ustalone inaczej w formie pisemnej.

#### **Artykuł 15.**

1. Jeśli przewoźnik odmówi podpisania dokumentu stwierdzającego ilość oraz wagę przewożonych przedmiotów itp., to spedytor nie ponosi odpowiedzialności za wszelkie konsekwencje wynikające z tego faktu.

#### **Artykuł 16.**

1. W przypadku, gdy towary nie zostaną dostarczone bez opóźnienia na miejsce przeznaczenia oraz w stanie, w jakim zostały przekazane, spedytor, o ile zrealizował umowę dotyczącą transportu samodzielnie, a którą miał zlecić stronie trzeciej, zobligowany jest do niezwłocznego powiadomienia o takim fakcie zleceniodawcy, który powiadomił go o zaistniałej szkodzie.

2. Jeśli spedytor nie dopełni obowiązku powiadomienia, o czym mowa w ustępie pierwszym, i w wyniku tego nie został on na czas określony jako przewoźnik, to zobowiązany jest dodatkowo do obowiązku zapłaty za dalsze szkody

poniesione przez zleceniodawcę, które są ich wynikiem, do wypłaty odszkodowania równego stratom, które poniósłby, gdyby został on na czas określony jako przewoźnik.

3. W przypadku, gdy towary nie zostaną dostarczone bez opóźnienia na miejsce przeznaczenia oraz w stanie, w jakim zostały przekazane, spedytor, o ile zrealizował umowę dotyczącą transportu samodzielnie, a którą miał zlecić stronie trzeciej, zobligowany jest do niezwłocznego powiadomienia zleceniodawcy, jakie umowy transportowe zawarł w celu wypełnienia swoich zobowiązań. Zobowiązany jest on również do złożenia będącej do dyspozycji zleceniodawcy wszelkiej dokumentacji, która znajduje się w jego posiadaniu lub którą mógłby dostarczyć, o ile mogłaby ona posłużyć do ubiegania się o odszkodowanie w związku z poniesionymi stratami.

4. Od momentu, w którym informuje on jednoznacznie spedytora o chęci skorzystania z takich praw i uprawnień, zleceniodawcy przysługuje prawo do uzyskania praw i uprawnień, takich jak te, które otrzymała strona, z którą spedytor prowadził współpracę, a które przysługiwałyby mu, gdyby jako załadowca zawarł umowę samodzielnie. Przysługuje mu prawo do podjęcia w tej kwestii kroków prawnych, jeśli złoży on oświadczenie, które powinno być wydane przez spedytora - lub w przypadku, gdy firma spedytora przeszła w stan przymusowej likwidacji, przez jego likwidatora – stwierdzające, że między nim a spedytorem zawarta była umowa na przewóz towarów.

5. W przypadku, gdy spedytor nie dopełni obowiązku, o którym mowa w ustępie trzecim, zobowiązany jest on dodatkowo do obowiązku wypłaty odszkodowania za dalsze szkody poniesione przez zleceniodawcę z nich wynikające, do zapłaty odszkodowania równego stratom, jakie zleceniodawca uzyskalby od niego, jeśli samodzielnie zrealizowałby on umowę zawartą przez siebie, a pomniejszonego o straty, za które zleceniodawca mógłby otrzymać odszkodowanie od przewoźnika.

## **Artykuł 17.**

1. Zleceniodawca zobowiązany jest do wypłaty na rzecz spedytora uzgodnionego wynagrodzenia oraz innych powiązanych kosztów, opłat za fracht, ceł, itp. wynikających z umowy i/lub niniejszych warunków po nadejściu lub wysyłce towarów, które są odbierane lub wysyłane. Ryzyko wahań walutowych ponosi zleceniodawca. Uzgodnione wynagrodzenie oraz inne powiązane koszty, opłaty za fracht, prawa, itp., wynikające z umowy i/lub niniejszych warunków pozostają należne, jeśli w trakcie realizacji umowy nastąpiło uszkodzenie.

2. Jeśli, z naruszeniem postanowień zawartych w ustępie pierwszym niniejszego artykułu, spedytor wyraża zgodę na odroczenie płatności, to spedytorowi przysługuje prawo do dodatkowej zmiany limitu kredytowego.

3. Jeśli zleceniodawca nie dokona zapłaty należnej sumy natychmiast po otrzymaniu wezwania do jej uregulowania lub, w zależności od okoliczności, po upływie terminu odroczonej płatności, spedytorowi przysługuje prawo do zaliczenia ustawowych odsetek zgodnie z Artykułami 6:119 lub 6:119a Holenderskiego Kodeksy cywilnego.

4. W przypadku odwołania lub rozwiązania umowy, wszelkie roszczenia ze strony spedytora z włączeniem przyszłych roszczeń pozostają należne i podlegają niezwłocznej wypłacie w całości. Wszelkie roszczenia pozostają należne i podlegają niezwłocznej wypłacie w całości w każdym przypadku, gdy: (i) zleceniodawca nie z własnej woli zaprzestaje działalności, zleceniodawca występuje z wnioskiem o zawieszenia płatności lub w inny sposób traci nieograniczone prawo do dysponowania swoim majątkiem; i/lub zleceniodawca występujący z propozycją ugody do swoich wierzycieli oraz nie wypełnia swoich zobowiązań finansowych, zaprzestaje działalności handlowej lub - w przypadkach, gdy zleceniodawca jest osobą prawną - jeśli ta osobowość prawna zostaje rozwiązana.

5. Zleceniodawca z uwagi na zapisy umowy spedycyjnej i na żądanie ze strony spedytora zobowiązany jest do zapewnienia zabezpieczenia w formie obligacji z poręczeniem na każdą sumę, na jaką zleceniodawca jest lub może być zadłużony względem spedytora. Zleceniodawca jest również zobowiązany do tego, nawet jeśli już ciąży na nim

taki obowiązek lub już wcześniej zapewnił zabezpieczenie w formie obligacji z poręczeniem w związku z należną sumą.

6. Spedytor nie jest zobowiązany do zapewnienia z własnych środków zabezpieczenia w formie obligacji z poręczeniem za wszelkie płatności dotyczące frachtu, ceł, opłat, podatków i/lub innych kosztów w przypadku, gdyby były one wymagane. Wszelkie konsekwencje wynikające z nieprzestrzegania lub niestosowania się do niezwłocznej odpowiedzi na żądanie zapewnienia zabezpieczenia w formie obligacji z poręczeniem ponoszone będą przez zleceniodawcę. Jeśli spedytor zapewnił zabezpieczenie w formie obligacji z poręczeniem ze środków własnych, może on ubiegać się o wypłatę przez zleceniodawcę kwoty na jaką opiewało zabezpieczenie w formie obligacji z poręczeniem.

7. Na zleceniodawcy każdorazowo ciąży obowiązek do zwolnienia z odpowiedzialności spedytora względem każdej opłaty nałożonej lub dodatkowo zażądaną przez jakiekolwiek instytucje w związku z zamówieniami, jak również związane z nimi kary nałożone na spedytora. Zleceniodawca zobowiązany jest również do zwrotu rzeczonych kosztów na rzecz spedytora, jeśli jakakolwiek osoba trzecia wezwana przez spedytora zażąda płatności w ramach umowy spedycyjnej.

8. Zleceniodawca każdorazowo zobowiązany jest do zwolnienia spedytora z obowiązku pokrycia wszelkich kosztów, jak również kosztów dodatkowych, które mogą stanowić przedmiot roszczenia lub dodatkowo zostać zażądane od spedytora w związku z zamówieniem, a będące wynikiem błędnie pobranych opłat i kosztów za fracht.

9. Zleceniodawcy nie przysługuje prawo do zastosowania jakiegokolwiek kompensaty odnośnie sum pobranych przez spedytora od zleceniodawcy na mocy jakiegokolwiek istniejącej umowy między nimi.

## **Artykuł 18.**

1. Płatności w formie gotówki uważa się w pierwszej kolejności za takie, które zostały dokonane z uwagi na długi niepreferencyjne, niezależnie od tego, czy w momencie dokonywania płatności wydano jakieś inne dyspozycje.

2. Jeśli w przypadku zaległych płatności stosuje się postępowanie sądowe lub inne środki, to suma zaległości zwiększona zostaje o 10% przypadające na koszty manipulacyjne, podczas gdy koszty sądowe oraz pozostałe koszty ponoszone są przez zleceniodawcę do górnej granicy wyznaczonej przez sumę zapłaconą lub należną spedytorowi.

## **Artykuł 19.**

1. W odniesieniu do wszelkich roszczeń, które może on wysunąć względem zleceniodawcy i/lub właściciela, spedytorowi przysługuje prawo zastawu, który dotyczyć może towarów, dokumentów oraz pieniędzy, które są lub znajdują się w jego posiadaniu bez względu na powód, o których dostawę wystąpić może jakakolwiek strona. Jeśli towary zostają przekazane dalej, to spedytorowi przysługuje prawo do pobrania należnej sumy względem przyszłej dostawy lub wystawić na nie rachunek wraz z załączonymi dokumentami.

2. Spedytor ma prawo do skorzystania z przysługujących mu praw określonych w ustępie 1. dotyczących należności zleceniodawcy względem niego, które wynikają z poprzednich zleceń.

3. Spedytor jest również uprawniony do skorzystania z przysługujących mu praw określonych w ustępie 1. względem każdej sumy płatnej gotówką przy odbiorze, a dotyczącej towarów.

4. W przypadku niedopełnienia obowiązku zapłaty należnej kwoty, należy zbyć zabezpieczenia zgodnie z regulaminem lub - jeśli zostało to uzgodnione – w sprzedaży z wolnej ręki.

#### **Artykuł 20.**

1. Nie należy rozpoczynać żadnych postępowań prawnych lub arbitrażowych przeciwko stronom trzecim przez spedytora, chyba że zadeklaruje on swoją gotowość do ich podjęcia na koszt oraz żądanie zleceniodawcy.

#### **Artykuł 21.**

1. Bez uszczerbku dla postanowień zawartych w ustępie 5 niniejszego Artykułu, wszelkie roszczenia ulegają przedawnieniu po upływie okresy 9-ciu miesięcy.

2. Wszelkie roszczenia względem spedytora ulegają przedawnieniu po upływie okresu 18-tu miesięcy.

3. Terminy wymienione w ustępach 1 oraz 2 zaczynają obowiązywać dnia następującego po dniu, w którym nastąpił termin płatności danych należności lub w dniu następującym po dniu, w którym pokrzywdzone strony uzyskały wiedzę o poniesionych stratach. Bez uszczerbku dla powyższych postanowień, rzeczony terminy muszą zacząć obowiązywać dnia następującego po dniu, w którym nastąpiła dostawa, a z uwzględnieniem roszczeń dotyczących szkód, spadku wartości lub utraty towarów. Przez dzień dostawy rozumie się dzień, w którym towary zostają dostarczone przez środki transportu lub –w przypadku, gdy nie zostały dostarczone – dzień, w którym powinny być one zostać dostarczone.

4. W przypadku, gdy jakakolwiek instytucja lub strony trzecie, o których mowa w ustępie 7. Artykułu 17. zażąda płatności ze strony spedytora, okres czasu, o którym mowa w ustępie 1. niniejszego Artykułu musi zacząć się pierwszego dnia z poniższych: (i) dnia następującego po dniu, w którym zażądano zapłaty od spedytora przez jakakolwiek instytucję publiczną lub stronę trzecią; lub (ii) dnia następującego po dniu, w którym spedytor rozliczył się z roszczeń na nim ciążących. Jeśli spedytor lub jakakolwiek strona trzecia wezwana przez spedytora, o czym mowa w Artykule 17, ust. 7., złożył sprzeciw ze względów formalnych i/lub złożył formalne odwołanie, to okres określony w ustępie 1. Rozpoczyna się dnia następującego po dniu, w którym decyzja dotycząca sprzeciwu i/lub odwołania stała się wiążąca.

5. Jeśli po upływie określonego okresu czasu strona trzecia zażąda wypłaty należnej sumy przez którąkolwiek ze stron, to obowiązuje nowy okres czasu w wymiarze trzech miesięcy, o ile nie wystąpi sytuacja, o której mowa w ustępie 4. niniejszego Artykułu.

#### **Artykuł 22.**

1. Wszelkie umowy, do których zastosowanie mają niniejsze warunki podlegają prawu holenderskiemu.

2. Miejscem właściwym do rozliczania oraz likwidacji szkód jest miejsce prowadzenia działalności przez spedytora.

(Nie dotyczy, zob. Punkt 2.1 oraz Punkt 13 Ogólnych Warunków CHR).

#### **Artykuł 23.**

1. Wszelkie spory, które mogą wystąpić między spedytorem a innymi stronami rozstrzygane będą przez trzech arbitrów, aby uniknąć zwyczajowego rozstrzygnięcia sporów przez sądy, a podjęta przez nich decyzja będzie ostateczna. Spór ma miejsce, jeżeli jedna ze stron uzna, że takowy istnieje. Bez uszczerbku dla postanowień zawartych w poprzednim ustępie, spedytorowi przysługuje prawo do wniesienia sprawy przed odpowiednim sądem holenderskim właściwym dla miejsca prowadzenia działalności przez spedytora względem wszelkich należnych [i] płatnych roszczeń, zadłużenia, które nie zostało zakwestionowane na piśmie przez przeciwną stronę w okresie czterech tygodni od daty widniejącej na fakturze. W przypadku pilnych roszczeń, spedytorowi przysługuje również prawo, według uznania, do wszczęcia tymczasowego postępowania odszkodowawczego (kort geding) przed odpowiednim sądem holenderskim właściwym dla miejsca prowadzenia działalności przez spedytora.

2. Jeden z arbitrów musi być powołany przez Przewodniczącego lub Wiceprzewodniczącego FENEX; drugi z nich powołany zostaje przez Prezesa Rady Adwokackiej właściwej dla miejsca rejestracji firmy spedytora; trzeci powołany zostaje w drodze wzajemnego porozumienia między dwoma arbitrami, którzy zostali już powołani.

3. Przewodniczący FENEX zobowiązany jest do powołania eksperta, który rozstrzygnie kwestie związane ze spedycją; Prezes rady Adwokackiej poproszony zostaje o powołanie eksperta mającego wykształcenie prawnicze; trzeci arbiter powinien być ekspertem w dziedzinie handlu oraz gałęzi przemysłu, w który zaangażowana jest strona, z którą w sporze jest spedytor.

4. Strona, która wchodzi z inicjatywą sporu określonego powyżej, zobowiązana jest do poinformowania o tym fakcie Biura FENEX poprzez wysłanie listu poleconego lub faksu, podając przy tym krótki opis przedmiotowego sporu oraz związanych z nim roszczeń, jednocześnie przekazując sumę kosztów administracyjnych, które mają zostać określone przez Zarząd FENEX, należne jako koszty administracyjne FENEX w przypadku arbitrażu. Uważa się, że sprawa nabiera mocy z dniem odbioru rzeczowego listu poleconego lub faksu przez Biuro FENEX.

5. Po otrzymaniu wyżej wymienionego wniosku o arbitraż, Biuro FENEX zobowiązane jest do jak najszybszego potwierdzenia odbioru takiego wniosku oraz przesłania kopii takiego wniosku do drugiej strony, przewodniczącego FENEX, Prezesa Rady Adwokackiej, z prośbą do dwóch ostatnich o wyznaczenie arbitrów oraz powiadomienia Biura FENEX o nazwiskach i adresach osób wyznaczonych. Po otrzymaniu takiego zawiadomienia Biuro FENEX zobowiązane jest do jak najszybszego powiadomienia zainteresowanych osób o ich powołaniu, przesłania im kopii wniosku o arbitraż oraz kopii niniejszych warunków wraz z prośbą do każdej z nich o powołanie trzeciego arbitra i powiadomieniu Biura FENEX o fakcie powołania trzeciej osoby. Po otrzymaniu takiego powiadomienia Biuro FENEX zobowiązane jest do niezwłocznego powiadomienia trzeciego arbitra o fakcie jego powołania, jednocześnie przesłania mu kopii wniosku o arbitraż i kopii niniejszych warunków. Biuro FENEX zobowiązane jest również do powiadomienia obu stron o wyznaczeniu w ich sprawie arbitrów.

6. Jeśli żaden z trzech arbitrów nie został powołany w przeciągu dwóch miesięcy od złożenia podania o arbitraż, to wszyscy trzej powołani zostają przez Prezesa Sądu Okręgowego właściwego dla miejsca siedziby spedytora po otrzymaniu wniosku którejkolwiek ze stron.

7. Osoba powołana przez Prezesa sprawuje funkcję Przewodniczącego komisji arbitrażowej. W przypadku, gdy arbitrzy zostają powołani przez Prezesa Sądu Okręgowego, arbitrzy ci sami podejmują decyzję co do tego, który z nich ma pełnić funkcję przewodniczącego. Miejscem arbitrażu jest miejsce, w którym urzęduje przewodniczący komisji arbitrażowej. Arbitrzy zobowiązani są do postępowania według zasady *ex aequo et bono*, zgodnie z ich odpowiedzialnością do przestrzegania bezwzględnie obowiązujących przepisów prawa. W stosownych przypadkach zobowiązani są oni również do stosowania postanowień międzynarodowych umów transportowych, między innymi, Rozporządzenia dot. umów na międzynarodowe przewozy towarów (CMR). Arbitrzy zobowiązani są do określenia procedury arbitrażu, z zastrzeżeniem, że stronom udzielono możliwość przedstawienia na piśmie ich stanowisk oraz złożenia wyjaśnień w formie ustnej.

8. Arbitrzy sprawują swoje obowiązki do wydania ostatecznego orzeczenia. Zobowiązani są oni do złożenia wydanego przez siebie orzeczenia w Sekretariacie Sądu Okręgowego właściwego dla siedziby arbitrów, a jego kopia musi zostać przesłana do każdej ze stron oraz do Biura FENEX. Arbitrom przysługuje prawo do zażądania od powoda lub obu stron zdeponowania wcześniej określonej sumy w odniesieniu do kosztów arbitrażowych; w trakcie trwania postępowania mają oni również prawo do zażądania dodatkowej kwoty, która ma zostać zdeponowana. Jeżeli w przeciągu trzech tygodni od wystosowania odpowiedniego wniosku, niewpłacony zostanie przez powoda depozyt wymagany przez arbitrów, uznaje się, że strona wycofuje się z arbitrażu. W wydanym przez siebie orzeczeniu arbitrzy wskazują stronę, która ponosi koszt prowadzenia arbitrażu lub określa proporcjonalnie koszty, które ponosi każda ze stron. Koszty te zawierają koszty wynagrodzenia arbitrów oraz poniesione przez nich koszty, sumę kosztów administracyjnych płatnych na rzecz FENEX przy składaniu wniosku oraz koszty poniesione przez strony, o ile arbitrzy uznają to za konieczne. Suma należna arbitrom, w miarę możliwości, pobierana jest z sumy wcześniej zdeponowanej.

#### **Artykuł 24.**

1. W przypadku niniejszych ogólnych warunków można również powoływać się na "Holenderskie Warunki Spedycyjne". W przypadku, gdy polskie tłumaczenie różni się od tekstu holenderskiego, to zastosowanie będzie miała wersja holenderska.

[KONIEC HOLENDERSKICH WARUNKÓW SPEDYCYJNYCH]